

Čerenjski

Partizan

Correspondence

Position

G O R E N J S K I

GLASILO
OD REDA

R
E
Z
I
S
T
E
N
C
A

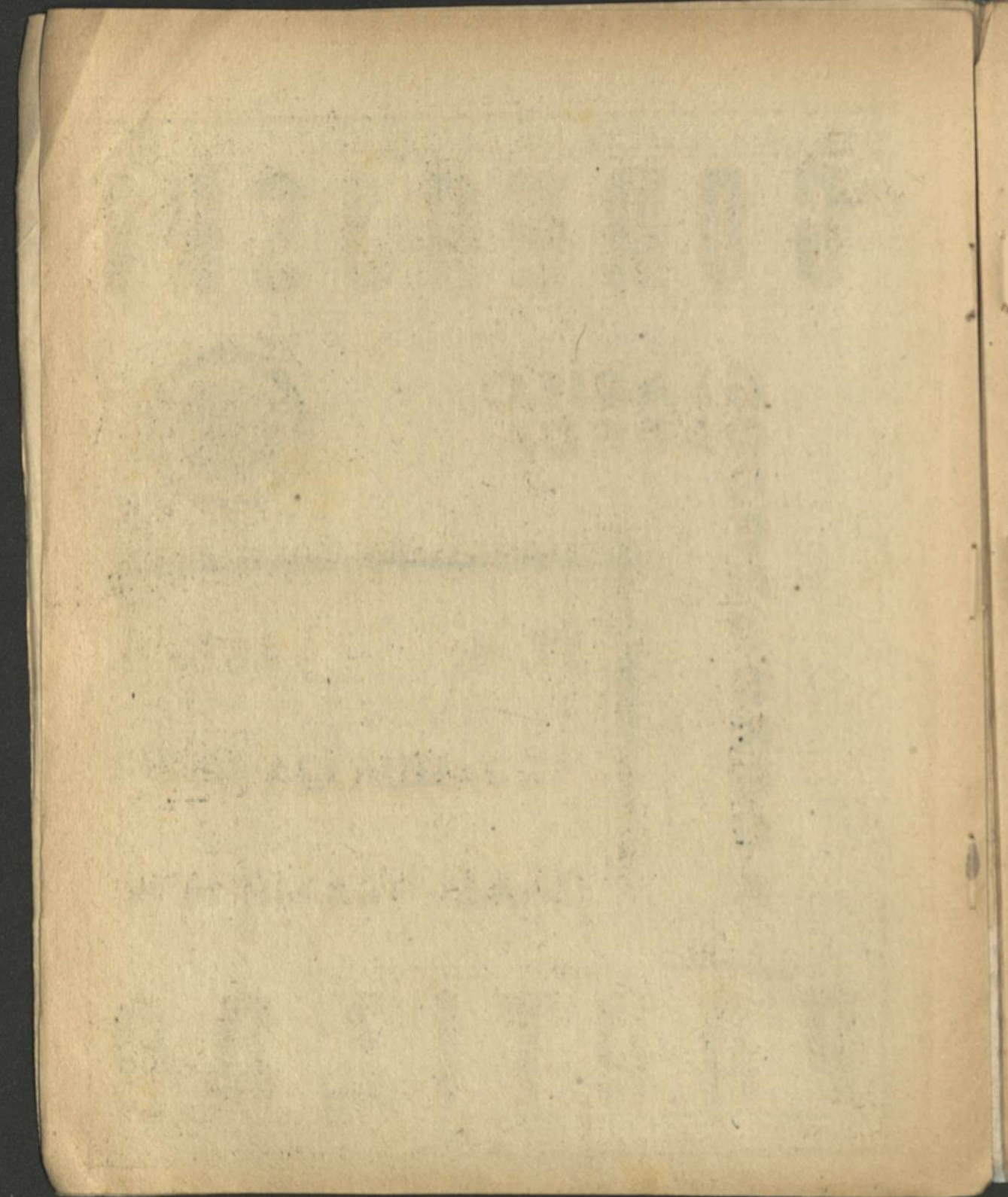
ŠT. 4.

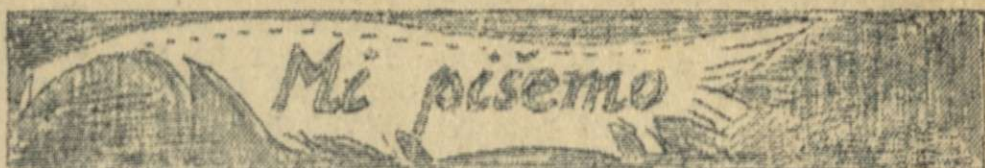
LETO: II.

15. JANUARJA 1944

IZHAJA VSAKIH 14 DNI

PARTIZAN

Partizan v zemi

„Glad, mraz, žrtev nas ne moti“, ko nenedno uderjemo, pojemo pesmi. Mi je silo, ki bi ustavile naš zlet, pa naj se v nas zalotavajo tisoči in tisoči sovražnikov.

Nekdaj je partizan s strahom izgovarjal besedo zima. Lekor mogočni zmej se mu je zdela. Kot bi hotela s svojim pomočnikom mrazom uničiti kar živi, jo raztozala svoje kromplje po naši lepi zemlji.

Danes se zime ne bojimo. Drznemo se ji kljubovati in kakor je pravljicni vitez v največjih težavah reševal kraljično, tako rešujemo mi kraljico zemljolpo Slovenijo. Zavedamo se, da brez boja ni zmag.

Tudi sovražnika zobo. Poleg tega ga pa muči tudi zavest, da je njih boj zastoj, da njih pot pelje v pogin. Nas pa ne moti mraz, ko z navdušenjem korakamo skozi gozdove oblačene v belo odejo. Mogoče se kdo spomni ob pogledu na s snegom od to snarko, domačega božičnega drevesca. Toda to nas ne moti, ker vemo, da danes ni časa za arlenkosti, ampak čas boja s poginjavajočo zverjo, kateri dajejo zadnje moči domači izdejalei. Nihče se ne pritožuje, ko po vse dneve ležimo v zasedi in čakamo sovražnika, oči se nam svetijo od želje po boju.

Sovražnik je pričakoval, da bo zima našo vojsko uničila, a bil je to račun brez kremerja. Čim hujši je mraz, tem hujši ga bomo, že ne ve več, kje se ga glava drži. Ne ve, čemu naj mu bodo ceste in avtomobili, ko lahko izza vsakega grma počti partizanska puška in mu uniči materialno in živo silo.

Poglejmo še v naša taborišča. Tudi, bo rekel mar-

sikdo. Petje od ranega jutra do poznega večera. Nikjer strahu pred mrazom in zimo, sliši se samo petje in navdušenje za našo stvar. Premnogi bi nas občudovali. Mno je preje neizprosni borci za svobodo, a zdaj naenkrat ljudje, ki jim je glavno petje in veselje. S petjem partizen pričanja dan in ga s petjem konča. Petje nas spremlja v boj, s petjem pokažemo svoje navdušenje nad zmigami in s petjem tolažimo svoja srca ob urah bridkosti.

Ako prevelik sneg ovira akcije, pripravljamo kulturne večere in mitinge, ki so nekaj prav pomembnega. Na takih zimskih večerih se duševno razvedrimo in z veselimi točkami sporeda si krajšamo dolgo večero. Tu se partizeni sprostijo in za krátk čas pozabijo na težave, ki jih tarejo. Na takih večerih se spominjamo tudi velikih mož, herojev, ki so se že pred nami borili za našo osvoboditev. Njih vzgled nam je vodič na poti v svobodo.

Kmalu bo prišel tisti čas, ko bomo svobodni na svoji zemlji. S ponosom bomo zrlí nazaj v čase partizanstva z zavestjo, da smo junško prestali vsa lo preizkušnja in da sedaj uživamo sadove svojega trpljenja. Čim večje je trpljenje, tem močnejša bo zavest, da je v svobodi boljša skorjica trdega kruha, kot v suženjstvu potica.

Hrast 1. četa

Miko Kovač

VSI V BOJ ZA SVOBODO

Prad letom dni je bilo. Ravno na novoletni večer se je nekaterih fantov v našem kraju oprijelo prav posebno razpoloženje. Zekaj ne? To so bili tisti fantje, ki so imeli prvi pozive za nemško vojsko.

Že v popoldanskih urah so se zbrali v gostilni „Ob jez.“. Mojem in starejšim fantom je bil njihov prihod dobrodošel tem bolj, ker so vedeli, da bodo v njihovi družbi preživeli vesel večer. Vedeli so pa tudi, da so to rekruti, ki se poslavljajo. „Če ti vi vedeli, kaj vse vas čaka“, so pomošljali stari bojovníki iz svetovne vojne in se čudili njihovi razigranosti. Mladi so jim odgovarjali samo v mislih. Domačnost in zabavanje se je stopnjevalo in končno so celo kvartopirci odložili svoje liste in se razživeli v skupnosti. „Da da, šli bodo. Imajo že pozive. Pijmo na njihovo zdravje in srečno vrnitev“, je zaklical nekdo. Zazveneli so kozarci in priklicali pesem. Že stoje v krogu. Z pol glave višji je Dražan, potem Črt, Vanko, Bogo, Miško, Cene in mnogo drugih - vsi kot eno. „Čuj kaj pa pojo? Nabrusimo kose, - ali si slišal? Na gori stoji partizan - Hej Slovani“. Vsi gostje stoje, pojo z najmlajšimi in čutijo bližino svobode. Veseli so in zaskrbljeni. „Oh ti rekruti, kaj vedo, še špange bodo držali,“ je menil eden starejših. Pesem je sledila pesmi in pojoč so zapustili gostilno. Med prepevanjem so korakali skozi vso domačo ves. Pelli so v tiho noč, kot da hočejo priklicati iz nje nov dan.

Po njihovem odhodu je gostilna onemela. V tistih, ki so ostali, so se delile čustva med navdušenjem in strahom. Mladi rod je vzvaloval in kdo ve, če ne ob pretrdo zidovje.

Na lednje dni smo še srečevali naše fante, bili smo jih veseli, saj smo v njih videli že bodoče junake. Odločnost in volja sta sijali iz njih oči.

Starši, bratje in sestre, da vse srenje je postala močna ob tem razkloženju. Vsi so že težko pričakovali takega dogodka, kot manifestacijo, svobode željnih tlačanov.

Nekaj dni kasneje so nam že v zgodnjih večernih urah javili strelji njih odhod. Vzrhtela so srca vseh vaščanov. Odšli so! Snog je zapadel njih stopinje in za nekaj časa zabrisal sled za njimi. Odšli so, noseč v srcih trdno voljo, živeti, če treba tudi umreti za svobodo.

Naslednjega dne so se zbrali svojci na orožniški postaji, da javijo njihov odhod. Bili so ponosni in na obrazih ni bilo opaziti strahu. Ob čakanju na zasliševanje pravi star očanec: „Nič kaj rad ne lažem in tem zelencem bi najraje kar po pravici povedal - šel je, ker vas sovraži.“

Že naslednjo nedeljo je pridrvel v naš kraj avto z znakom Pol. Ljudje so se spogledovali, vedeli so že, zakaj gre. Po njegovem odhodu so orožniki obvestili gotove ljudi naj se naslednjega dne ob šestih zjutraj zglase na orožniški postaji. Hitro je bila ugotovitev, pripravlja se selitev - odgovor na odhod naših fantov. Povabljeni so se pozivu odzvali. Zjutraj so se javili in s tem zopet pokazali tlačitelju, da se ne boje ničesar in da so pripravljeni na največje žrtve. Sklenili pa so tudi, da v slučaju spopada s partizani, takoj tudi sami planejo po zelencih. S tem sklepom so sledili ukazom došle policije. Kot neme priče so opazovali ropanje po domovih, saj to je bil glavni cilj vsega. Grobostjo in brezobzirnostjo so sicer ob trganju otrok in staršev od rodni domov izzvali solze, a bojnega razpoloženja niso zrušili. Šestinsedemdesetletni France, ki je tudi moral s svojo ženo zapustiti svoj dom, je rekel zelencu: „Moj sin je šel in za njim grem jaz. Delajte z nami kar hočete, premagali nas pa nikdar ne boste!“

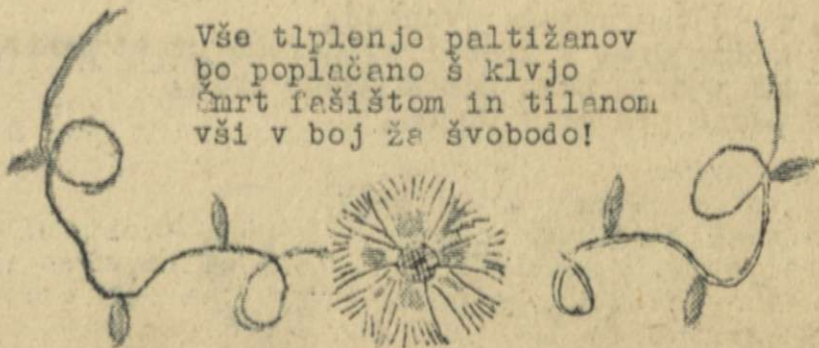
Na strmem bregu nad cesto je stala skupina mladih partizanov. Gledali so na avtomobile, ki so jim odpeljali svojce. Žgoča bolečina je razjedala njih srca in ustnice so jim govorile pesem: „...naj pogine klet tiran“.

V Eksbergu poleg Muhlendorfa je dosti naših priseljencev. Odkod pa so? Zlato polje, Moravče, Železniki, so njih rodni kraji. Tam srečaš mlado mamico Maro s krepkim dečkom v naročju, veliko družino Bohinjčev, Petrove, Škovincove, Korlne, Strojewa in še mnogo drugih znanih in nezanih. Sprašuješ jih lahko, zakaj so tu in odgovor je vedno isti: "Moj je šel v partizane - v boj za svobodo." To pa ni edini kraj, kjer se nahajajo naši izseljenci. Če več jih je in izseljenci se iščejo med seboj, spoznava jo, včasih prav na čudne načine.

V zgodnjem jutru je prikorakal Vesevcev Stano proti poštnemu poslopju v Muhlendorfu. Deček, stoječ ob vhodu, ga je opazoval. Stanetu to ni bilo nič kaj všeč in zarohni nad njim: "Kaj me pa zijoš, budalo švabsko!" Deček se mu nasmije in odgovori: "Si že pravi, iščem te, iz Burghausna sem."

Na kolodvoru stoji več naših priseljencev, ki čakajo obiska. Med njimi sta tudi naša dobra znanca Peter s svojim petletnim sinčkom Petrčkom. Pogovarjali so se o svoji domovini, seveda največ o svojih sinovih - partizanih. Mali Petrček jih nekaj časa molče posluša, potem pa se ojunaci in pravi: "Naš Franček je tudi partizan, pa Viko tudi". Vsi so ga pogledali in se mu zasmejeli. Oče mu pravi nato: "No Petrček, ali nam boš povedal tisto, ki sem te jo zadnjič naučil? Le brez strahu nam jo povej." Petrček, ki je tega komaj čakal se postavi prednje in začne:

Vše tiplenjo partizanov
bo poplačano s klvjo
Smrt fašistom in tilanom
vsi v boj za svobodo!

Frzseljeni

Kje ste mati? Kje moji dragi vsi?
Kje ste vi, ki so vas selili,
za prazen nič, nedolžne,
ker narod svoj ste vi ljubili!

K r sinu pot ste pokazali,
po njej naj zvesto hodi.
Ker tvegali ste vse in rekli:
„Če mora biti, - bodi!“

Očel je sin, da brani domovino,
da spolni, kar narod, čas zahteva.
Da zmaga ali umre!
Njegova pesem po vrhovih zdaj odmeva.

A vi? Vas so vzeli narodni krvniki.
Mčeha tuja reže črni, trdi kruh
v-m, mati, oče, bratje, sestre!
In tebi bratec mali, vceplje tuji duh.

A vaša glava stala je pokoncu,
ko odhajali ste v tuji svet.
Z vas je bil to svet prognanstva in nesreč,
a šli ste brez solza v oči.

In zdaj tam čakate svobode,
in kakor orel v kletki hrepeneče zrete proti njej.
Da ko zasiže prvi žarek njene luči,
za večno pademo v objem.

ČERJ. ČETA

Beel Tona

Počasi, počasi se potekli meseci. Končno je prišel čas, da se odločim tudi jaz. Okupator je pričel klicati pod orožje Slovence, da jih pošlje na rusko fronto proti lastnim bratom. Z ta slučaj sem se pripravil že davno. Zame, kakor za vsakega zavednega Slovence ni bilo nikake izbire. Pot je bila samo ena in ta pot je vodila v partizane, k svojim bratom, k vojski naroda.

Par dni pred odhodom me je oče poklical predse in povedal te pomembne besede: „Sin moj, nad vsakega človeka pride enkrat v življenju odločilna ura, ko se mora samostojno odločiti, po kateri poti bo krenil. Nad te je prišla ta ura kmalu, prav sedaj, ko se moraš odločiti sam ali tja. Zavečaj se pa, da je le ena pot prava. V tvojo odločitev prepuščam, po kateri izmed teh dveh boš krenil. Toda moj sin ni bil in ne bo nikdar izdajalec!“

Iz teh besed sem posnel, da se tudi oče zaveča vkljub strašnim vzgledom po Štajerskem, kjer so vsakega selili, če je kdo izmed članov družine dezertiral iz nemške vojske, kaj zahtevata narod in čas od svojih pripadnikov. Teh očetovih besed ne bom nikdar pozabil in nikdar ne bom nehal biti zanje hvaležen. Povedal mi je, naj se nanj ne oziram, če gre za svobodo, za narodno čast.

In čez tri tedne, ko sem odšel, so vso družino selili. To tudi bratu v Dachau ni ostalo prikrito. Vedel je, da so selili in tudi zakaj so selili. Sledilo je pismo s približno tole vsebino:

„ko strašna usoda vas je zadela, kako veliko žrtev zahteva čas od vas. Cesar ste se najbolj bali je prišlo in prav je, da je prišlo. Kajti če se ne bi to zgodilo, potem bi bil moj brat izdajalec, zapustil bi stopinje katere sem mu s tolikini žrtvami pokazal. Tudi jaz bi na njegovem mestu storil tako, pa če bi zato tvegaj življenje vseh, ne samo pre-

gnanstvo, iz katerega je še vedno rešitev možna. Mi namreč živimo v teh časih, ko nimajo družinske razmere niake vloge. Glavna je dosega svobode. Za ta cilj se mora žrtvovati vse, tudi trenutna omejitve prostosti, kaj šele dom. Trdno sem prepričan, da tudi vi tako mislite in da se z odločitvijo brata s ponosom strinjate, čeprav vem, kako težko je prenašati domotožje. Toda če pomislite, da je on vsak dan v smrtni nevarnosti, da se bori za svojo svobodo in za svobodo nas vseh, potem vem, da strašno gorje izseljenišтва prenašate lahko. Ko bo pa zasijalo žarko sonce svobode, tedaj bomo vsi lahko hodili z dvignjenimi glavami, zavedajoč se, da je vsak storil v času največjega preganjanja slovenskega naroda, svojo dolžnost. Pozabili bomo na vse prestane gorje in s polno pravico uživali njega sad."

Njegove misli so se v dobi trpljenja v Begunjah in Dachauu izkristalizirale, načela utrdila. Spoznal je dobera pot, po kateri mora hoditi vsak, če noče postati izdajalec lastnega naroda. Zavedal se je, da čas v katerem živimo ne dopušča nobene mehkobe. Kakor je on trd, tako trdoto zahteva od nas.

Našo družino je ta čas prizadel do skrajnostine usmiljeno. Brat je zaprt že dve leti in pol, brat Viktor je v partizanih že skoro eno leto, dasi mu je komaj sedemnajst let. Ušel je, ko so družino selili. Sestra Marica je bila izdana, da dela za partizane. Zato so jo Italijani v Ljubljani zaprli za tri mesece na sodnijo, potem pa je bila obsojena na osem let težke ječe v južno Italijo. Tako je sedaj z njo ne ve nihče, njena usoda nam je neznana. Šest članov družine je preseljenih, jaz pa se borim že preko 11 mesecev po Gorenjski.

Zakaj sem jaz v gorenjskih hribih? Zato, ker sem pošten. Zakaj je družina izseljena? Zato, ker so bili zavedni. Zakaj je brat Viktor v partizanih? Zato, ker ni hotel ukloniti kolena pod tujčevo peto. Zakaj je sestra Marica izgubljena, da nihče ne ve kje jekje je, ali je živa ali mrtva? Zato, ker se je

zavečala svoje dolžnosti, da kot Slovenci mora pomagati v borbi Slovencev, če tudi mora tvegati svoje življenje. In zakaj je že toliko časa zaprt in prestal že toliko trpljenja brat Tone? Zato, ker je svojemu dekletu pisal v pričetku okupacije, da bo prišel čas, ko bomo še lahko svobodno peli slovenske pesmi! In samo zato je prestal že toliko gorja.

Zivela osvobodilna fronta slovenskega
naroda!

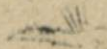
V
ANČINI I. ČETA

Svoboda

Le kaj si ti - svoboda,
ki se ves svet zate bori,
in še mladi partizan,
borbi zate je preden.

In kje si ti - svoboda?
Ti prihajaš iz vshoda,
Ves svet pa tebi hrepeni,
kdaj tizarija se zdrobi?

Kdaj prideš knem - svoboda?
Res to a je naloga,
streti moč tiranov,
to skrb je tvoj - partizanov!

Gorski 4.četa

Chloride 54720

Odšli smo, kakor že mnogokrat prej. Zimsko son-
ce je počasi lezlo na hrib, končno je utonilo v
brezmejnih gozdovih Jelovice. Večerna zarja je po-
rdečila vrhove Karavank. Bil je krasen pogled na
zasnežene vrhove Golice, Stola, Begunjsčice in str-
žiča. Kakor rdeče zlato so žareli. Iz doline se je
dvignila lahna meglica, zavila vase in prej pri-
jazne vasice, nato se je splazila višje gori, za-
krila zasnežene gozdove in tako obstala.

Korakali smo drug za drugim, tiho, zamišljeno. Vedeli smo za cilj današnje akcije. Okupatorju, nemškim irvnikom bomo razbili in uničili vse, kar jim služi za izžemanje in tlačenje slovenskega naroda. Vsak se je veselil, da bo del duška svojemu sovraštvu do teh prokletih švabov. Padla so še brdnja povelja, padla so še cilji. Padla so še brdnja povelja, padla so še cilji. Padla so še brdnja povelja, padla so še cilji.

Blížali smo se cilju. Padla so še brdnja povelja, - bili smo na mestu. Obkrožili smo gnezdo zelencev, naj se le prikaže kateri, pokazali mu bomo kdo smo mi. Oni so odšli na "švabski gemeindeamt". Tam je treba uničiti vse. Kar na delo. Oho, "gemeindeamt" je napisano na vratih. Ne rabimo švabskih napisov na Slovenskem. Že so je razletela tablica z napisom. Še nekaj boljšega. "Unser Cruss ist ..." in tako naprej. O seveda, naš pozdrav je "Živel Tito", pravi posebno aktiven tovariš. In "Heil Hitler" je razletel po tleh, pa je že drugi napisal s kredo geslo "Živel Stalin". "To bo plen", so rekli drugi, ki so že začeli po pisarnah. Pisalni stroji, papir in razne druge potrebščine. Tudi mi imamo vse. To dobro porabiti. Seveda, kar v nahrbtnike. Kaj pa je tam na steni? Surov obraz v okvirju. "Führer", samo naš. Sem z njim in že se je razletelo steklo. Malček si bil. Kadiš tudi ne. Kaj bi ti dali za prboljšek? Dobil je čopič v usta! Kaj pa je v predalih? Sama švabska kultura. Proč z njo. Papir je frčal po zraku. Vse mora ven iz omar. Rušimo - bomo

pótem gradili, so odmevali klíci. Tajnik, že starejši mož, bivši profesor je gledal. Ni vedel takoj, kaj naj reče. „No, jaz vaš razumem“, je dejal, ko je bilo vse opravljeno. „Sam sem učil našo mladino. Govoril sem ji o svobodi, o naši lepi Sloveniji. Vičim, da ste prava slovenska mladina. Ostal je sam, zadovoljen smeh mu je zaigral okroglicer trdih ustnic.....

Kjer je partizan, tam mora biti pesem. Druga za drugo so odmevale po vasi. Ljudje so odpirali okna. Nekateri so prilezli izza toplo zakuženih peči. Še eno, še eno, so prigovarjala dekleta. „Kako so lepe vaše posmi,“ pravi stara ženica, ki je tudi prišla poslušat. „No še eno boste zapeli, tako rada vas poslušam.“ Čez gore, čez gore Res je odmevalo čez gore in polja. Kakor partizan udari, tako tudi zapoje.

Že prileti tovariš „še pošto je treba, švabska jel“ Ne smemo ji priznasti, so pritrjevali drugi. Vsi proti pošti. Tem vam je bil „hec“. Zganje je imela uradnica - pa še v kasi. Slo je po istem načinu, kakor ne občini.

Zapela je strojnica. Kaj pa je to, vpraša tovariš. Švabski zeleni so prilezli iz Gnezda. Kar po njih. Vsi na položaje. Palil iz vseh ceví je svetilo. Pokalo je kot na fronti. Reketal Pomoč prosijo. Oh reve, pravijo nekateri, kar užgimo. Bacač je butal, strojnica regljala, vse je sikalo v švabsko gnezdo. Spet in spet rakete za pomoč. Kar dajmo jim, tudi raket jim bo zmanjkalo, pravijo nekateri. Še enkrat je padlo po njih, potem smo odšli. Dobil so avoje. Nobenega več ni bilo na spregled. Zlezli so prav gotovo v najbolj skrite kotičke svojega gnezda. „Kadar partizan udari, takrat se ti zeleni skrijejo. Tudi njihove brzostrelke utihnajo,“ je rekel najmanjši.

Niko Kovač

Ranjeni kurir

Urban je bil znan kot zelo vesten kurir. Mlad, hiter in vedno dobre volje, je vsak dan hodil po naših gozdovih, vedno oprtan s torbico, na katero je posebno pazil. Vsa pota so mu bila dobro znana, vedel je že za vsako malo bolj nerodno stopnjo. Mesece in mesece je že vršil to odgovorno službo, med Kosmatinom in Vršacom. Dvakrat je moral prekoračiti cesto, predno je prišel na cilj. Vedel je dobro, kje imajo švabi navadno zasode, ter bil na teh mestih posebno previden.

Tudi danes je šel na pot. Dobro razpoložen se je previdno približoval kraju, s katerega je videl cesto. Oprezoval je par trenutkov ter ugotovil, da ni nevarnosti. Spustil se je z višine za prvo drevo ob cesti in še enkrat je z bistrim očesom premotril ves položaj. „Ni jih zelencev,“ je prepričevalno potrdil sam sebi in že je bil na drugiščani cesti v gozdu. Do mal vzpon na hrib in že bo videl drugo cesto, ki mu je še odina ovira na tej poti. Ker pa tudi tukaj ni bilo znakov o kakšni nevarnosti, je brezskrbno hitel dalje. Že je pustil gozd za seboj in se znašel na cesti, ko izza bližnjega ovinka zareglja strojnica. Kljub skoleči bolečini, katero je začutil na nogi, je kot srnjak planil v bližnji potok. Hitro se je odločil, da nadaljuje svojo pot. Z največjim trudom se je zavlekel po potoku navzgor do prvega grmovja, kjer si je za silo obvezal rano. Ves ta čas pa je imel pripravljeno bombo, za slučaj, če bi ga zasledovali. Prisluškoval je še nekaj časa in prepričal se je, da zasledovalcev še ni iz njihovih skrivališč. Trdno odločen, da mora za vsako ceno poverjeno nalogo izvršiti, se je podal na pot. Bolečina na nogi ga je hromela in vsak nadaljnji korak je težje napravil. Že se je bližal cilju - tega je bil zelo vesel - ko omaga. Skrb za pošto mu še v omotičnosti ni dala miru. Nič več se ni zavedel.

Nekaj ur kasneje se Urban že razgleduje po pri-
jaznem prostoru. Tovarš zdravnik se mu nasmejeza-
dovoljen, da je novega ranjenca tako hitro spravil
do zavesti, kljub veliki izgubi krvi. Prva njegova
skrb je bila: Kje je pošta? Toda kmalu so ga pomi-
rili. Tovarši, ki so ga sem prenesli, so mu pri-
povedovali, da so ga na vozi pogrešili, mu šli ta-
koj nasproti, in ga našli nezavestnega. Pritiskal
je bombo in torbico s pošto ne prsi, iz ran na no-
gi pa je močno krvavel. Tovarš zdravnik je kurir-
ja odpravil, ranjencu pa priporočal mir. Le strož-
nik je ostal ob njegovem ležišču, skrbno pezeč na
ranjenca.

SLOVO OD OČETA

Meglen jesenski dan! težke kaplje se padale od sruhek po katorih, Očeta je po nočni akciji trudna po čivala. Imel sem ravno stražo. Nad dolino je ležalame gla in mi zastirala razgled. Pred menoj je ležale me gleno morje iz katerega so se dvigali samo vrhovi go ra, kot otočki iz morja.

Toda moje misli so bile drugje... Pred par urami sem zvedel za očetovo smrt in da je danes njegov pogreb. Hudo me je zadelo, sprva sem onemel in nisem mogel verjeti novici. Solze so mi stopile v oči in najraje bi se razjokal kot otrok. V beli sem stisnil zobe, saj sem vendar partizan, ki mora prenesti tuj najhujše ki ga zadene.

Ni še dolgo, ko sva se ločila, ko sem ti zadnjič stisnil roko, ko sem zadnjikrat čul tvoje bodrilne besede, kakršne si želi vsak, kadar odhaja od doma. Večkrat si mi omenil, star sem in betežen, toda dečaki bi radi samo eno: Svoboda! Tode ni ti bilo usojeno.

Iz daljave slišim glasove zvonov, mogoče oni naznenjajo tvojo poslednjo pot. Tudi jaz se poslavljam od tebe. Daleč iz vrha gore ti pošiljam poslednji pozdrav; iskren pozdrav sina - partizana!

Res kruta je včasih naša usoda, ker se moramo tako poslovljati od svojih dragih. Ko pa sem se spomnil poslednjih očetovih besed ob mojem slovesu "Sin prosta ti je pot, pojdi kamor te kliče srce in do movina", sem dvignil glavo in lažje mi je postalo pri srcu.

Boris FD

Izkrcavanje tožke vojna operacija

Z nujnostjo sprejemamo poročila o hrabrih podvigih izkrcavanja naših tovarišev Sovjetske Zveze. Spominjamo se na izkrcavanje pri Sebastopolu še v letu 1942., pri Korču in drugod. Kdo od nas se ne spominja izkrcanja kanadske divizije pri Dieppeu v avg. 1942., ki je bil le preizkus orožja in materijala za bodoče načrte? Potem izkrcanja v sev. Afriki, vpade na Sicilijo in na Kalabrijo ter še mnogodrugih manjših podvigov, katerih ne bomo omenjali. Malokdo pa se je ob priliki, ko je zvedel za te dogodke poglobil in pomislil koliko priprav, čas, načrtov, materijala in izvežbanega vojaštva je potrebno za uspešno izvršitev take vojaške operacije. Nihče od nas ni sebi zastavil vprašanja, zakaj so se vršile te operacije prav v tem času, ne prejele ne pozneje in od česa take operacije vse zavise.

Da si bomo ustvarili sliko obširnosti take vojno-pomorsko-letalske povezane ofenzive, si bomo ogledali izkrcanje na Sicilijo, ki so ga izvršili zap. zavezniki 10. julija 1943. in kateremu je kot opazovalec prisostvovala tudi skupina tovarišev oficirjev Sovjetske Zveze. T. slučaj nam bo pojasnil vse in ustvarili si bomo stvarno sliko o teh kombiniranih operacijah, katere vojaški strokovnjaki smatrajo zelo tožkim.

Lo očiščenju Afrike so zavezniki premaknili svoja vojna pomorska oporišča na skrajni severni rob kontinenta. Bizerta, najvažnejša vojna luka v severni Afriki, je postala glavno izhodišče in mesto priprav za nameravani skok na evropsko zemljo. Konvoj /ladijska spremljava/ za konvojem je vozil v obsežno Ferryvillesko jezero. Ladje polne vojaštva in vojnega blaga so sidrile ob obsežni obali, letala z bližnjih letališč pa so ščitila vse to življenje z zraka. Končne priprave so bile v toku.

Pa padcu Pantelerije se je pomaknil ves ta val

še naprej. Glavna luka Malte, La Valetta, ki je že teko živahna, je še bolj oživela. Med silnimi bojnimi ladjami, križarkami in hitrimi rušilci so se zibali zaveljeni trupi velikih prekooceanskih parnikov, vseh vrst tovornih ladij. Torpedovke in torpedni čolni so švigali zdaj sem zdaj tje, kot da vsa ta ogromna telesa za njih ne predstavljajo nobene ovire. Morje je pljuskalo in valovi so se križali v neštevilnih črtah, toliko je bilo življenja v lud. Umene valov pa se je spajalo z brnenjem lovov, ki so ščitili nebo.

Vse mnogoštevilne vojske, ki so se zbirale mesece, so bile ukrcane in pripravljene v lukah Malte in severne Afrike. Opolna letališča, s številnimi lovci in bombniki posejana, so oživela. Vojna mornarica je pokrenila vso razpoložljivo moč.

Kakoli so le še ne astronomske in meteorološke pogoje za pričetek operacij, ker so bili vojaški pogoji ustvarjeni s sovjetsko ofenzivo na vzhodu.

9. julija zvečer. Bila je popolna tema, morje je bilo kot olje, kakor da v njej ni tistega življenja, ki ga tolikokrat razbohoti do neizmernih menjaj. Mesec, ki je še prejšnje noči razlival svojo medlo svetlobo preko vodovja Sredozemskega morja, da je vsa njegova površina bleščala kot da je iz stekla, pa je ta čas ležal sam v senci zemlje. Bila je prva noč po mlaju.

Prišlo je povelje - izploviti! Iz La Valette, Bizerte in drugih manjših oporišč so plovile dolge vrste ladij na odprto morje. Vsaka vrsta s posebno nalogo, ki jo je dobila šele na širokem morju, daleč proč od mest in ljudi, da ne bi mogli sovražnikovi agenti odkriti načrta. Na stotine ladij je rezalo oljnato površino. Sredaj so brzele okretne torpedovke, za njimi vitki rušilci s pripravami za uničenje sovražnih podmornic in sovražnikovih min, ki jih je položil z namero, da bi omogočil približanje k njegovi obali. Potem križarke, zadaj pa skrite velike bojne ladje z letalonosilkami. V sredi tega številnega vojnega brodovja, se je bližala sovražnikovi obali velika skupina prevoznih ladij,

zavarovana z vseh strani, z vsem vojaštvom in materijalom na krovih. Med vsemi skupaj pa se je slišalo bučanje letal, ki so v številnih valovih preletali te skupine in nosili padobrance, ki so se kmalu za tem spuščali kot ptiči v temo in praznino.

Nekaj nautičnih milj /naut.milja = 1853 m/od peščne jugovzhodne sicilske obale so vse vrste obstale. Bila je popolna tišina. Razilo se je na vse, še celo žerjave na krovih so namazali, da ne škripalo pri spuščanju ladjic in čolnov s krovov v morje. Posadke teh ladjic in čolnov so že pri izplovljenju iz luk posele na svoja mesta in sedaj je bilo spuščanje brez zmešnjave od rok. Z leve in desne strani vsake ladje so spuščali ladjice v morje. Zašumelo je in velike ladje so ostale same. Ladjice so se razdelile na več skupin. Vsak krmar je že vedel kam mora voditi svoje in kje je njegovo mesto. Razvrstile so se in odbrzelo proti odrejenim točkam na obali, katero je branil sovražnik.

Spredaj so hiteli z brezšumnimi motorji majhni čolni, vodni drsalci, zgrajeni na pol iz gume s posebno izvežbanimi in do zob oboroženimi komandos /tako imenujejo vojake, ki so izvežbani za izkrcavanje/. Sledili so jim večji čolni, železni kovčki, ki so bili neokretnejši, pa so bili zavarovani z železnimi ploščami proti sovražnikovemu lahkemu orožju. Bili so polni brzostrelnega orožja in vojakov. Za njimi, skoraj v isti vrsti, kvadratasti splavistromi, štirini tanki, ki so mogli celo ploviti sami. Zadaj pa so se vrstili še mnogi večji motorni čolni in ladjice, vsega skupaj 19 različnih vrst. Vsaka je odgovarjala svrhi, kateri je služila.

Proti jutru so prvi komandosi prišli do peščenih zalivov na samotnih mestih. Čolni so prazni obležali na pesku. Na nekaterih mestih je sovražnik opazil prihod posameznih skupin, vendar ni bil v stanju preprečiti razvoj operacije. Par sekund za drsalci so bili na obali železni kovčki, ki so obtičali v pesku, posadke pa so poskakale ob zaščitnih tankov, ki so lezli iz vode kot želve, v vodo in gazili na suho. Vnel se je boj, rakete so razsvetlile oba-

lo in morje. Teda bilo je prepozno. Brzostrelno orožje je že odmevalo v notranjosti. Ropot tankov, žvižganje dalekometnih zrn z ladij, ki so se bližale, šumenje avtomobilskih motorjev, bobnenje težkih topov in bomb, vse to je odmevalo v temno noč.

Po enourni borbi se je moral sovražnik umakniti proti severu in notranjosti. Prva luka je bila prosta in čista za prihod prevozniških ladij. Vsplovi-
la so pod zaščito hitrih torpedovk in rušilcev ter številnih lovskih eskadril. Svoje boke so naslonile na pristane in že so brzeli preko njih tanki topovi, avtomobili, vojastvo vseh vrst in opreme. Ko so izpraznile so odhajale, za njimi pa so prišle nove in nove. V 24 urah je bilo na otoku 20 divizij.

Tako je bilo na sedmih točkah. Mostobrani sobili storjeni, najtežji del, prehod z morja na kopno odpravljen. Pričela se je borba na kopnem s podporo letalstva in dalekometnih topov bojnih ladij, kotera je po enem mesecu dosogla svoj cilj.

Videli smo, kako je potekala ta združena operacija, ki je bila predhodnica izkrcanju na Kolabrijo in poznejšemu izkrcanju pri Salerno in Termoliju. S sliko, ki smo si jo vstvarili, lahko sklepamo, kdej se lahko na morju vrše akcije izkrcavanja in od katerih dejstev vse zavise. Če bi nam sedaj kdo postavil vprašanje, kdej bo odprta druga fronta, bi mu lahko odgovorili tole:

Da to res zavisi od političnih in strateških pogojev, vendar sedaj, ko so prvi in drugi že dani, narekuje svoje zahteve zvezdoslovje in vremenoslovje. Zvezdoslovje zato, ker se izkrcavanje na sovražnikov dobro branjeni prostor lahko vrši uspešno z iznenadenjem le v popolni temi, torej tedajko ni meseca, to je od mlaja pa do prvega krajca. Vremenoslovje pa, ker je stanje razgibanosti morja in vetra za približanje k obali osnovne važnosti.

Ne bo nam torej težko uganiti, ali celo trditi, da bo druga fronta odprta koncem januarja ali pa proti koncu februarja tega leta.

Dogodki nam bodo pokazali, če so bile naše trditve pravilne in stvarne.

Ljubc A. Kežišnik

SVETOVNA SITUACIJA

Vojaški pregled

Vzhodna fronta: Rdeča armada nevzdržno napreduje in nadaljuje svoj zmagovalni pohod proti zapadu. Njene edinice se že valijo preko stare poljske meje. Z vso naglico se približujejo mejam Rumunije in baltiških držav.

Zimska ofenziva zavzema vedno večji obseg. Rdeča armada je p. i. čela z novo ofenzivo južno-zapadno od Gomela, in severno od Nevela. Na vsej črti, kjer se razvija ruska ofenziva, ki je dolga več kot 700 km, se nemška vojska s porazom umika pred rusko nadmočjo.

Na odseku Vinice, ob reki Bug, vrše Nemci obupne protinapade. Tu nemreč grozi obkolitev južne nemške armade. S presekanjem železniške proge Odessa-Lvov pa odrezanje južne armade od srednje. Iz tega tudi sledi obupni brezuspešni protinapadi za preprečitev katastrofe, ki grozi nemški južni armadi. Na odseku Rovne in na pripetskem močvirju prodira Rdeča armada z vso naglico proti Pinsku, Kovelu in Rovnu. Na gotovih odsekih se Nemci umikajo v pravem peničnem begu, puščajoč za seboj vojni material, skladišča živeža itd.

Rdeča armada žanje ogromno uspehe in to danes, ko še ni dosegla svoj maksimum, kateri bo dosežen po mnenju strokovnjakov koncem tega meseca.

Južna fronta: Savezniško delovanje na italijanski fronti se omejuje zgolj na delovanje patrol in o-

peracije njenjšega stila. Tako poročajo o zavzetju gotovih strateških krajev in višin.

Zračna vojna: Ofenziva zavezniškega letalstva se z nezmanjšano silo nadaljuje. Napadi so se v zadnjem času vršili predvsem na utrbe in komunikacije atlantske obale. Poleg tega so bili bombardirani razni industrijski centri, prometne naprave in skladišča v Nemčiji in Franciji.

Odker so zavezniki prestavili svoje letalske baze iz Afrike v Italijo in jih premaknili 600 km. bližje svojim ciljem so je tudi ojačilo letalsko delovanje nad Italijo, Austrijo, Jugoslavijo in Belgijo.

Poleg bombardiranja Sofije in raznih ciljev v Jugoslaviji, ter komunikacij v Italiji, ne smemo prezreti bombardiranja Maribora in Celovca.

V Mariboru je bila bombardirana letalska tovarna. Pri tem napadu je bilo ubitih okrog 300 ljudi. Zasedeti so bili dobro razni specijalni oddelki in še neka druga v bližini se nahajajoča tovarna. V okrambo je stopilo samo protiletalsko topništvo, ki pa je tudi tekom napada utihnilo vsled direktnih poškodb iz letal na posamezne baterije.

V Celovcu je bila bombardirana tovarna letalskih delov in kolodvor. Zasedetki so bili dobri. Podrobnejših vesti o tem napadu še ni.

Ob povratku zavezniških letal po bombardiranju Celovca se je nad Gorenjsko razvnela letalska bitka, ki je trajala 5 minut. Nemški lovci so si prizadevali razbiti formacijo zavezniških letal, kar pa jim ni uspelo, nasprotno so bile razbite formacije nemških lovcev. Pri tem spopadu je bilo najbrž eno izmed zavezniških letal poškodovano. Spuščeno je bilo namreč 6 tankov z bencinom. Nša patrola je zaplenila te tanke in 50 l bencina.

Zračna vojna se vedno bolj približuje tudi naši Gorenjski. Iglede da se bodo ti napadi vedno bolj množili, ter da se bo pričelo bombardiranje in sistematično uničevanje vseh tovaren, ki delajo za okupatorja, ter prometnih žil na Gorenjskem.

politični pregled

Na lo prodiranje Nemcev proti namu vzbuja velik preplah in negotovost pri satelitskih državah. Pri tem so najbolj prizadete Rumunija, Bolgarija in Madžarska, ki se skušajo na vse načine izmotati iz položaja v katerem se nahajajo. Na vse načine hočejo prikazati ali postati nevtralne. V Bolgariji vlada pravi kaos, ki se je posebno pokazal pri evakuaciji Sofije in drugih mest. Vzporedno tem narašča partizensko gibanje, ki nazorno prikazuje borbe, ki jih imajo bolgarski partizani z nemškimi četami in četami izdajalske vlade. Slično je tudi v Rumuniji, kjer izpraznjujejo Besarebijo, Černovice in Bukarešto. Številni politikanti in industrijalci, ki imajo slabo vest zapuščajo Rumunijo in odhajajo v inozemstvo. Partizanske vrste se stalno večajo. Več rumunskih partizanskih edinic se bori rano ob rami z našimi partizani b Benatu. Tudi Madžarska spreminja svoje lice, kar se da sklepati iz pisanja madžarskih časopisov.

S tem, da so ruske čete prekoračile poljsko mejo je tudi Poljska postala problem, katerega sedaj izoblikujejo razne deklaracije. Poljska vlada je dala izjavo, v kateri označuje svoje stališče do Rusije, kar se tiče poljskega ozemlja in bodoče ureditve Poljske. Ta deklaracija jasno podaja sliko reakcionarne protiljudske vlade, ki je slična naši bogunski vladi, ki ji niso mar ljudske težnje in želje. V Moskvi je bila tudi v smislu novih dogodkov izdana deklaracija, ki se tiče rusko-poljskih odnosov. Ta deklaracija v glavnem poudarja, da želi Rusija čimvečje in čimboljše sodelovanje s Poljsko in to v skladu z željami poljskega naroda.

V Italiji se vrši proces proti vsem bivšim fašističnim prvkom, katere dolže krivde za padec Mussolinija, odnosno kapitulacije Italije. Tako je bilo v zadnjem času ustreljenih 8 bivših fašističnih funkcionarjev, med katerimi je tudi grof Ciano in grof de Bono.

Notranja situacija

Vojaški pregled

Jugoslovansko bojišče: čista nemsko-ustaška o-

ofenziva, ki se je še pred kratkim razvijala v težke in srdite borbe, je na gotovih odsotkih popustila na silovitosti, na drugih pa je ustavljena. Tu je naša vojska prešla v protiofenzivo. Največji pritisk so Nemci vršili v vzhodni in srednji Bosni, kjer se je Nemcem vsled premoči oklopnih oddelkov posušilo doseči nekaj križišč, nakar so naši prešli v protinapad in zopet osvobodili nazaj več krajev iz rok okupatorja. V vseh teh bojih in ofenzivi okupatorje imajo Nemci, kakor njihovi pomagači ogromne izgube, tako v ljudeh, kakor v materialu. Veliko sovražnih vojakov je bilo ujetih in zaplenjeno veliko vojnega materiala.

Ostale edinice NOV, ki so izven območja šeste ofenzive, razvijajo veliko delovanje in aktivnost proti sovražniku. Povsod je na dnevnem redu iztirjenje vlakov, uničenje transportov, sovražnikovih kolon itd. Posebno agilne so partizanske edinice v Slavoniji, Hrvaški in Macedoniji, kjer se bore na naši strani tudi bolgarski borci.

Slovenija: Velike borbe se razvijajo okrog Ribnice, Kočevja ter v Gorskem Kotaru. Novo mesto je blokirano. Nemci in "Domobranci" skušajo na vsak način prodreti obroč, a so zmeraj zavrnjeni ob velikih izgubah. V Gorskem Kotaru je naša vojska skupno s hrvaškimi partizani osvobodila vrsto važnih krajev. Veliko aktivnost kažejo tudi štajerski in primorski partizani, kjer se vrše stalna rušenja sovražnih komunikacij, iztirjanja vlakov, uničevanja sovražnih kolon itd. Tako je bila večkrat zaporedoma prekinjena proga Dravograd-Maribor, kakor tudi Rekec-Trst. Poleg tega so naše edinice na Primorskem likvidirale več sovražnih postojank ter vojnega materiala.

Gorenjska: Aktivnost partizenskih edinic na Gorenjskem se nadaljuje. Vrše se stalno vojaške in sabotažne akcije, med katerimi zevzema vidno mesto udar minerskega voda "Triglav" na Bled, kjer so bile zaplenjene 3 brzostrelke, 8 pušk in 9 pištol ter veliko drugega vojaškega materiala. Nadalje minirajo okupatorjeve posadke v Kamni gorici, kjer je bilo ubitih več Nemcev in veliko ranjenih ter uni-

čenje progovne sekcije, postojnega skladišča improgovne čuvajnice. Poleg tega se se vršile še druge sabotažne in vojaške akcije, ki so prizadejale sovražniku veliko izgub in škodo.

Da bi zavrli aktivnost partizanskega gibanja na Corendjakom, se okupator poslužuje stare taktike in je zopet začel streljati talce.

Politični pregled

Uled naša NOV raste iz dneva v dan. Ves svet strni nad junaštvo borbe jugoslovanskih narodov proti okupatorju in njegovim pomagačem. V tej borbi vidi ves svet voljo jugoslovanskih narodov, vidi veliko moč naše NOV, njeno vodstvo in njenega vođjo - maršala Tita, ki uspešno vodi že več kot dve leti borbo proti zatiralcem svobodoljubnih narodov. Ta uspešne borba našega naroda, daje avtoriteto naši ljudski vladi in AVNOJ-u, ki žanje zaupanje vsega zavezniškega sveta. Zavezniški časopisi pišejo in ne dajejo samo laskavo priznanje naši NOV, ampak tudi obsojajo begunsko vlado, ki odpira izdajalskega generala Mihajloviča. Iz vse Amerike prihajajo pozdravi in udanostne brzojavke maršalu Titu in naši vojski s strani poštenih jugoslovanskih vojakov.

Tudi uradni krogi naših zaveznikov Amerike in Anglije dajejo našemu osvobodilnemu pokretu vse priznanje, ker se najlepše izkazuje v pomoči, ki jo pošiljajo naši vojski. Tako smo pred kratkim prejeli od zaveznikov 150 letal, kompletne vojaške opreme za 35.000 borcev ter mnogo sanitetnega materijala, hrane in drugih potrebščin.

Vsi ti dogodki v razvoju poslednjih tednov nazorno prikazujejo perspektivo bodočega razvoja. Politična zmaga nam je zagotovljena, za vojaško pa nam je preok naša NOVJ, ki uspešno uničuje Hitlerjeve hlapce in njegove pomagače.

Kulturni pregled

KULTURNO UDEJSTVOVANJE EDINIC G.O.

V novo leto so kulturniki naših edinic prinesli skušenj iz starega leta. Okoriščali se bodo iz njih in bodoče delo jih bo predstavljalo v novem vzponu na kulturnem polju. Lepi časopisi bodo po vsebini in stalno napređovali, kar jamči dosežanji razvoj. Tako tudi mora biti. Partizan je borec, njegova rast mora biti stalna v vojaških in umskih vrlinah. Izobraževalno področje, ki pripada kulturnikom, ne sme biti nikdar zapuščeno, ampak skrbno obdelano.

Po nekaterih poročilih se da sklepati, da je nastopilo šibkejšo zanimanje za žepne časopise med tovariši, da jih kulturniki sedaj težje spravijo k pisanju kot v začetku in ob prvih izdajah. Tu se že poznamo. Za novo stvar navdušenje vzplamti, potem bi se pa takoj poznali kot otroci, ki zavržejo igračo. Če bi se pojavilo tako stanje bo kulturnik že našel primerno izhodišče. Vztrajnost na vojaškem polju mora imeti za nujno konkurenco - vztrajnost na prosvetnem polju.

1.četa nam je poslala 4 izvođe 5.številk časopisa „Partizanski glas“. Navoletno voščilo, Partizan v zimi, Kako so me mobilizirali, Sorejem, Brat Tone, Bombni napad-so članki. Izseljeni-pesmica in nekaj šaljk je vsebina na 13 straneh. Misel se nam vriva, da kulturnik sam ni zadovoljen z njo. Potrudil se bo in obdržal 1.četo na prvem mestu.

„Kovači smo“, kot 3. številka 3.čete je božične vsebine. Članki: Božično pismo partizana, Božič je prišel..., Slovo od očeta, Slovenski mladini, Božične misli, Obisk na sveti večer in pesmica naši funkcionarji tvorijo poleg zabavnih prispevkov vsebinsko. Iz vsch govori lepa pristnost čustev in prikazujejo doživetja brez poskusov izumetničenja. Po-

drobno se ne bomo spuščali v članke, karbi nam resno, če se v kritiki prvih številk nismo dobro razumeli. V vaši prvi številki je bilo veliko pesmi, v tej pa samo ena. Podali smo samo nekaj složnih kritičnih pripomb. Ali so vam te vzele veselje do nadaljnjega zlaganja pesmi? Če je temu tako naj povdarimo, da smo vaše pesmi kritizirali zato, ker so bile najboljše in smo od vas še mnogo pričakovali. Z lahkoto vam teče vezana beseda in par pesmi bo zmogla vsaka številka „lovaci smo“. Če začujemo „Glas Jelovce“, to je žepni časopis 4. čete, vedno že v naprej vemo, da nas bo pogost v smeh. Pri došli 5. številki pa ni več samo to. Pridobil je na polnosti vsestransko. Napredku čestitamo! Lepo narisane obrzeje. Tita nas gleda s prve strani. Pozdrav sta mu napisala Gorski in B. o. Tovarš H. kec je napisal - Potovanje na Dolonjsko in nazaj. Prijetno zabavno nam pripoveduje. Udarili smo, je spisal Gorski. Z - Nanci prihajajo se je oglasil tovarš Senc. Slačo pripoveduje - Zepet bremo. Dnovi trpljenja je prispevek, ki ga je dal tov. Strogov - kje pa je tovarš M. li? in drugi iz čete. Vsi k sodelovanju. To je dolžnost. Sicer bo „Glas Jelovce“ dobil naslov B. o. & Gorski. Tovarši, vaš časopis je za vas. Če vam smešnice najboljše pripovedujete B. o. in Gorski, se to še potrpi, toda druga vsebine mora biti od vseh. Zato pičito in se oglasajte. Tudi kake pesem bi pristojala v vsaki številki. „M. lo za šalo“ je tako prirejen del časopisa, da nima konkurence. Ker ste toliko napredovali z vašim listom, mislite kako bi zmogli izdajati nekaj več izvodov.

Od sestavljanju kritike za vaše časopise, se nam vriva vprašanje, zakaj liste „Cerenjski partizan“ ne vrže noben kulturnik na rešeto. Tovarš Ružo, prosimo te za kritiko. Tovarš Vut bi lahko analiziral našo pisano zmes, ne pa prav brez besed zavijtol v H. o. Tovarš B. o. bi ga lahko po učiteljsko potrošel za sladke.

Tovarš Zora iz druge čete in B. i ter Triglavci nam niso še ničesar poslali. Pričakujemo tudi od njih.

AKCIJE GORENJSI GA ODRADA

Borbe partizanov Gor. odreda se nadaljujejo z nezmanjšano zagrizenostjo. To priznava že sam sovražnik, kar naslednje potrjuje:

"Dne 3.1.1944. je pojačena patrula ustavila poštni avto ...", tako se glasi vojno poročilo IV.čete. Poleg drugega je našla v tej akciji tudi več pisem okupatorjevih valptov, v katerih so opisane razmere, ki vladajo pri nas.

"...Imam podnevi in ponoči službo, ki je združena z velikim naporom. Praznike sem slabo praznoval. Mati Ti je najbrže pravila, da smo bili napadeni od banditov, katerih je vedno več. Tokrat sem zopet imel srečo in upam, da mi bo tudi vnaprej naklonjena. Da bi vendar že prišel toliko zaželeni konec..." Tako piše prvi.

Drugi je govoreč o praznikih napisal sledečo: "Življenje, ki ga tu živim ni vredno ničesar. Smo podnevi in ponoči v smrtni nevarnosti. V vaš ne hodim več, ker jo tam preveč banditov in nisem varen življenja. Tudi na Silvestrovo sem šele malopred polnočjo prišel domov..."

"...Sredi decembra sem potoval skozi Hanover ter ogledal njegovo opustošenost. Strašno je to in nič se ne da storiti. Sovražnik ne bo nehal, predno ne bo vse uničeno. Teko tudi v Hamburgu. Med mojim bivanjem tam smo imeli ponovno zračne napade in razdajanja. Gotovo ste že iz časopisov zvedeli ali potém radia, da napadajo banditi z vedno večjo močjo in zagrizenostjo. Mnogo tovarišev smo že izgubili radi njihovega načina vojskovanja, ali na žalost ne moremo začasno nič storiti.... Ja, in tu je položaj vedno slabši. Božiča in Silvestra ne bom nikoli pozabil, pa ne, da bi bilo tako lepo, temveč zato, ker sem tako žalostno preživel te lepe dneve leta. Ne smem Ti pisati, kaj in kako je tu vse bilo."

Tako pišejo naši sovražniki, kateri so nam hoteli iztrgati našo zemljo. Danes trepetajo pred nami in priznavajo svojo nemoč. V onemoglosti nas imenujejo bandite, zavedajo se pa, da to ne odgo-varja in da način bojevanja s POS prinaša velike

žrtve.

Dne 3.1. je desetina 1. čete iz zasede napadla na o-
sti Sora-Druga sovražno patrolo 14 mož. Razvila se
je 1 uro trajajoča borba, v kateri je sovražnik i-
mel 3 mrtve in 4 ranjene.

Dne 4.1. je 1. min. vod vdril v skladišče gestapa na
Bledu in zaplenil 3 brzostrelke, 8 pušk, 6 pištol,
19 bomb, 1 daljnogled, 1 pisalni stroj, 2 fotoapa-
rata, mnogo municije, opreme, obleke, odev, nahrbt-
nikov, dežnih plaščev itd.

Dne 7.1. je vod 1. čete držala zasedo v poljanski do-
lini. Sovražnik je izsledil zasedo in poskusil s
100 možmi zasedo napasti. Vod se je prebil skozi
sovražni polkrog ter pri tem ubil 2 sovražnika, več
pa ranil.

Dne 8.1. je 4. četa napadla sovražno postojanko v
Kamni gorici. Demolirala je pisarne kamnogoriške in
kroparske občine in poštni urad. 1 orožnik je bil
ubit - zaplenjeni 3 pisalni stroji, papir in potreb-
ščine.

Dne 9.1. je patrola 2. čete izvršila motilno akci-
jo sovražne postaje v Mostah pri Žirovnici.

Dne 9.1. je 1. min. vod miniral el. centralo KID v Za-
sipu.

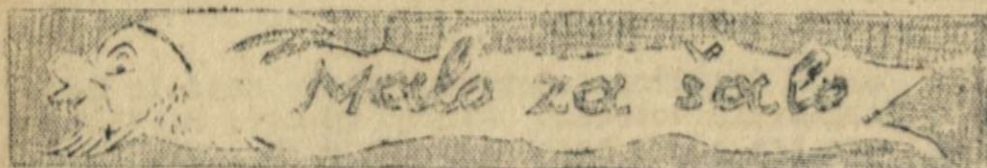
Dne 10.1. je desetina 1. čete zaplenila na tratipri
Sk. Loki 2 državna konja.

Dne 13.1. je vod 4. čete vdril v prostori progovnega
mejstra na postaji Lesce-Bled. Izvršil je zaplembe
v pisarniških prostorih in skladiščih ter poslopje
zažgal. Ob povratku čez Savo je postavil na mostu
zasedo. Sovražnika, ki je zasledoval vod, je po-
stavljen zaseda napadla in mu prizadejala žrtve.

Dne 13.1. je patrola 1. čete pretrgala tel. vod ob pro-
gi Sk. Loka-Medvode.

Dne 16.1. je imele 3 četa spopad s sovražnikom ter
2 ubila.

PRI KUHINJI

Ata Stašo so pridrveli k četni kuhinji. Kje imaš intendanta, ali je že skuhan? Kuharje prismojenakakor zadnji golaž, se spogledata. "Kaj, intendant skuhan? ...?????"

Ves pogovor je zmedel tovariš Francel, ki je zahteval od kuharjev mokre vode, katere pa kakor navadno nista imela.

NAŠ KURIR

Dr. Trš so pridrveli z velikim hrumom na četni štab. Za njegov prihod je bilo že vse pripravljeno, ker smo slišali njegove gromozanske korake že 4 ure pred prihodom.

Njegova najboljša lastnost "nerodnost" je tudi sedaj udarila. V štabu je odnesel vrata skoro s seboj, mislil je sesti na avtomatično klop pri štedilniku, pa je vse skupaj samo polomil, da je padel na tla ter se - zbudil.

NAPAČNA URA

Tovariš Skaza se je pred mobiliziranjem v slovo nekoliko preveč napil. S svojimi tovariši je obseдел "Pri dobri kapljici". Okoli ene ponoči se je vračal domov.

Ko stopi v hišo ga nahruli žena: "Kje pa si bil toliko časa, svinja pijana - ura je že eno po polnoči."

Skaza se odreže: "Kaj, eno ponoči, saj je šele deset." Žena: "Kavno sedaj je odbila eno!"

Skaza: "No prav, saj ničlo pa ne mora biti."

Izumila Edo & Gorski

ALI LE VESTE ...

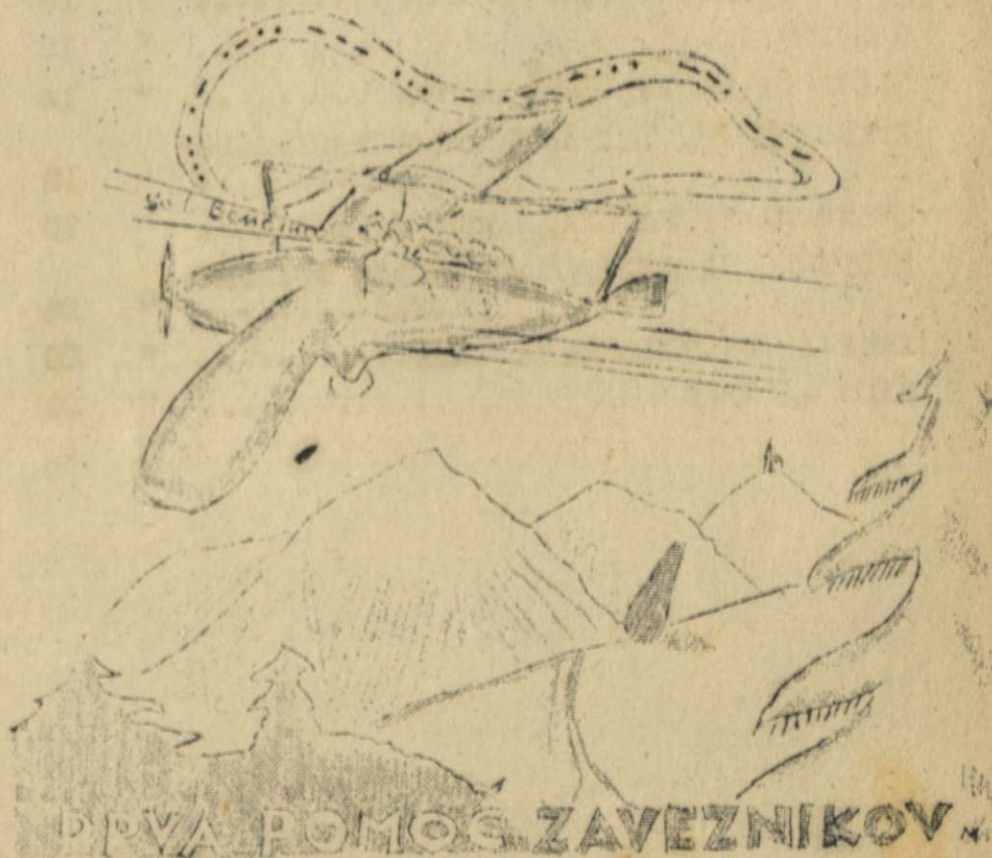
da so Bohinjci mislili, da je veter odnesel svisle,
ko so videli prvi zrakoplov...
in da so pokrili prvi vlak, ki je pripeljal v Bo-
hinj z odejumi, da se ne bi prehladil, ker je bil
ves vroč...

da so imeli v Kamni gorici povsod slopega „führer-
ja“ na slikah...

da bomo v naši četi imeli tečaj za nerismene, da
bodo potem lahko pisali v žepni časopis...

da bodo Angleži leta 1947. že v Trstu, če bodo na-
predovali s tako brzino kot dosedaj...

Kekec - Gorski - Lado

PRVA POMOS ZAVEZNIKOV

PARTIZAN V ZIMI ,Hrast 1.četa	stran	1
VSI V BOJ ZA SVOBODO, Niko Kovač.	"	3
IZSILJENI, Črt 1.četa	"	6
BRAT TONE, Črt 1.četa	"	7
SVOBODA, Alčin 1.četa	"	9
UDARILI SMO, Gerski 4.četa	"	10
RANJENI KURIR, Niko Kovač	"	12
SLOVO OD OČETA, Ružo 3.četa	"	14
IZKROČAVANJE, LEŽKA VOJNA OPERACIJA, Bo- ris ID.....	"	15
SVETOVNA SITUACIJA, Ljubo A.Kržišnik.	"	19
KULTURNO UDEJSTVOVANJE EDINIC GO, Niko Kovač	"	24
AKCIJE GORENJSKEGA ODREDA.....	"	26
MALO ZA ŠALO	"	28

